

Kamervragen over ‘Hitler-verheerlijking’ in uitzending Ongehoord Nederland

Boris Bouwman

Hoeveel „gele kaarten” kan de rechts-radicalen publieke omroep Ongehoord Nederland zich nog „permitteren” naast de stapel die er al ligt? Dat willen Kamerleden Mohammed Mohandis (Pro) en Harmen Krul (CDA) weten van minister Rianne Letschert (Cultuur, D66) na een uitzending van ON met daarin wat zij „verheerlijking van Hitler-uitspraken” noemen.

In dinsdag ingediende Kamervragen [verwijzen](#) ze naar [een item](#) dat de publieke omroep drie weken geleden op YouTube zette. ON toonde beelden van een toespraak van Adolf Hitler („toenmalig rijkskanselier Duitsland”), waarin de nazileider tekeergaat over „een kleine, ontwortelde internationale kliek die volkeren tegen elkaar opzet en niet wil dat ze vrede sluiten”. Op het filmpje is te horen dat iemand in de zaal als reactie „Joden” schreeuwt. „Het volk”, zegt Hitler, is juist „vastgeketend aan hun bodem, vastgeketend aan hun thuisland [...]”.

Joost Niemöller, sinds vorig jaar februari ON-hoofddirecteur, zegt dat „je het eigenlijk alleen maar” eens kan zijn met Hitlers „strijd tegen globalisering”

Als het fragment is afgelopen, zegt Joost Niemöller, sinds vorig jaar februari ON-hoofddirecteur, dat „je het eigenlijk alleen maar” eens kan zijn met Hitlers „strijd tegen globalisering”. Als mensen Niemöller door die uitspraak „Hitler-aanhanger” noemen, zegt hij, dan „kan ik alleen maar zeggen: ja, er zijn bepaalde dingen van Hitler die ik ook vind, waarvan ik ook begrijp dat dat ook de reden is geweest van zijn enorme populariteit”. Tegelijkertijd zegt hij Hitlers antisemitisme te betreuren. Volgens Niemöller heeft deze, in zijn ogen nog bestaande internationale elite op „geen enkele wijze een etnische band”.

[Lees ook](#)

[Verspreider van ‘tegenpropaganda’ Joost Niemöller wordt hoofddirecteur Ongehoord Nederland](#)

Propaganda

Niemöller „omarmt” met zijn uitspraak het nazisme, meent historicus Daniël Knegt van de Universiteit van Amsterdam. De ON-hoofddirecteur doet volgens hem „alsof het mogelijk is om bepaalde elementen van het nazisme te verwijderen, waardoor er iets moois overblijft”. In de ideologie en de propaganda van de nazi’s ging achter een samenraapsel van vijanden (liberale pers, moderne kunst, arbeidersbeweging, de financiële wereld, Washington) echter altijd ‘De Jood’ schuil, die alles zogenaamd beheerste, legt hij uit.

Dat Niemöller in het item benadrukt dat Hitler zelf in het fragment niet direct spreekt over ‘Joden’ (maar iemand in het publiek wél), noemt Knegt „onzinnig”. De historicus: „Dat is geen vervorming van Hitlers woorden, maar het invullen van de essentiële kern ervan.” De nazileider probeerde toehoorders zo actief bij de toespraak te betrekken, zegt hij. „Het is een retorische strategie.”

De betreffende speech van Hitler werd eerder door Baudet in de Tweede Kamer gebruikt, zegt Knegt. De FVD-leider noemde Hitler niet bij naam en [parafraseerde](#) de nazileider in 2020. Ongehoord Nederland doet er volgens Knegt een schepje bovenop door Hitler aan het woord te laten. „Het is de zoveelste stap om extreemrechts en neofascistisch gedachtegoed acceptabel te maken. Als je het over een internationale elite wil hebben, kun je Hitler makkelijk vermijden.”

[Lees ook](#)

‘Onvoldoende tegenspraak’

NPO-ombudsman Margo Smit heeft herhaaldelijk geconstateerd dat ON meningen niet van feiten onderscheidt, presentatoren te weinig doorvragen en ze gasten onvoldoende tegenspreken. Daardoor verspreidt de omroep „aantoonbaar onjuiste informatie”, schreef een visitatiecommissie van de NPO afgelopen mei in [een rapport](#). De onderzoekers noemen het „ernstig” dat hierdoor de betrouwbaarheid van de informatievoorziening van de publieke omroep „onder druk” staat.

Ook stuitte de commissie op een „hiaat in het toezicht op het media-aanbod”. De NPO-ombudsman mag zich uitspreken over journalistieke kwaliteit, maar niet optreden. Het Commissariaat voor de Media kan sancties opleggen, maar ziet slechts in beperkte mate toe op de inhoud van programma’s. De NPO mag eveneens sancties opleggen, maar kan het naleven van journalistiek handelen daarbij niet meewegen.

Minister Letschert laat weten dat ze zich „kan voorstellen dat mensen aanstoot nemen aan een discussie die wordt gevoerd aan de hand van een rede van Hitler”

Het rapport over onder meer ON was aanleiding voor ledenomroepen om aan de bel te trekken bij de NPO. Ze vroegen of het NPO-bestuur aan minister Letschert wilde vragen om „passende maatregelen” te treffen tegen ON. De NPO kon echter niet vaststellen of er „voldoende juridische grondslag” was om een verzoek tot ‘intrekking van de voorlopige erkenning’ van ON als publieke omroep in te dienen.

De NPO-visitatiecommissie concludeerde ook „dat het publieke omroepsysteem als geheel niet functioneert en dat de instrumenten binnen de huidige mediawet ontoereikend zijn”. Het ministerie werkt momenteel aan plannen om het publieke omroepstelsel te hervormen en hoopt deze voor het commissiedebat – over de landelijke publieke omroep, op 24 september – te presenteren.

Minister Letschert laat via haar woordvoerder weten dat ze zich „kan voorstellen dat mensen aanstoot nemen aan een discussie die wordt gevoerd aan de hand van een rede van Hitler”. „Voor mij staat Hitler symbool voor het ongeëvenaarde en onvoorstelbare leed dat miljoenen mensen is aangedaan. Dat mogen wij nooit, maar dan ook nooit, vergeten.”

[Lees ook](#)

[Coup of angstcultuur? Hoe omroepbaas Arnold Karskens werd weggestuurd bij Ongehoord Nederland](#)

